

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
עודד פורר
אביגדור ליברמן
יבגני סובה
שרון ניר
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

פ/25/6489

הצעת חוק-יסוד : הממשלה (תיקון – הגבלת כהונת ראש הממשלה לשתי תקופות כהונה רצופות)

1. הוספת סעיף 13א בחוק-יסוד : הממשלה¹, אחרי סעיף 13 יבוא :

13א. לא יכהן חבר הכנסת כראש הממשלה יותר משתי תקופות כהונה רצופות, או משמונה שנים רצופות, לפי הארוך מביניהן, ואולם לא תפקע בשל כך בלבד כהונתו של ראש הממשלה.

לעניין זה, "תקופת כהונה" – תקופה שבה חבר הכנסת עומד בראש הממשלה שהכנסת הביעה בה אמון לפי סעיף 13(ד) או 28(ב), ועד לכינונה של ממשלה חדשה."

2. תחולה חוק זה יחול על כינון הממשלה החל מהכנסת העשרים ושש.

דבר ה ס בר

חוק-יסוד : הממשלה, קובע במתכונתו הנוכחית שחבר הכנסת שהרכיב ממשלה יעמוד בראשה. קיימת חשיבות רבה בממשל דמוקרטי לתחלופה של האישיות העומדת בראש המערכת, על מנת למנוע ניוון וניתוק. דמוקרטיה אינה מלוכה, והכרחי שלא ייווצר שלטון שבראשו עומד אותו אדם משך שנים ארוכות.

---

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

בנוסף, הגבלה לשתי קדנציות רצופות בלבד מייצרת יציבות שלטונית. התמריץ לראש הממשלה הוא לשמר את הקואליציה שלו ולא למהר לבחירות נוספות.

לפיכך מוצע לקבוע הגבלה חוקתית לפיה כהונת ראש ממשלה תוגבל לשתי קדנציות רצופות. למען הסר ספק יצוין שמגבלה זו אינה נוגעת לזהות המפלגה שהעומד בראשה ירכיב את הממשלה, וייתכן שתהא זו אותה המפלגה במשך עשרות שנים. זאת, על מנת שלא לפגוע ברצון העם, אם יש רוב שמבקש לשמר מדיניות קיימת.

הדוגמה המובהקת ביותר למודל זה היא ארצות הברית, שם נקבע בחוקה שהנשיא לא יוכל לכהן יותר משתי קדנציות.

עוד יצוין שמי שמכהן כיום כראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו, תמך בשנות התשעים בהגבלה של כהונת ראש הממשלה במסגרת ההצבעה על "חוק הבחירה הישירה".

עם זאת, על מנת לקבוע עקרון כללי, ולמען הסרת החשש שמדובר בחקיקה פרסונאלית, מוצע להחיל את הגבלת הכהונה החל מכינון הממשלה שתורכב בזמן כהונת הכנסת העשרים ושש.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת יעל רון בן משה (פ/24/449), על ידי חבר הכנסת אלכס קושניר וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/753), על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג (פ/24/1911), על ידי חבר הכנסת בועז טופרובסקי וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/1289), על ידי חבר הכנסת אחמד טיבי וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2558) ועל ידי חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2804) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אחמד טיבי (פ/25/632), על ידי חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1363) ועל ידי חברת הכנסת אפרת רייטן מרום וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/5788; הוסרה מסדר היום ביום י"ג בתמוז התשפ"ה (9 ביולי 2025)).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת עודד פורר וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1842; הוסרה מסדר היום ביום כ"ב באדר התשפ"ג (15 במרץ 2023); פ/25/2970; הוסרה מסדר היום ביום כ"ה בטבת התשפ"ו (14 בינואר 2026)).

הצעת החוק זהה לפ/25/2970 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' בשבט התשפ"ו (26.01.2026)